

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.03.2017, sp. zn. 20 Cdo 5045/2016, ECLI:CZ:NS:2017:20.CDO.5045.2016.1

Číslo: 84/2018

Právní věta: Potvrzení evropského exekučního titulu podle Nařízení (ES) č. 805/2004 nemusí obsahovat konkrétní výši úroků (z prodlení), pokud tato výše vyplývá z (evropského) exekučního titulu, který je nedílnou součástí potvrzení, a je zřejmé, že potvrzení evropského exekučního titulu se vztahuje i na tyto úroky (z prodlení).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.02.2017

Spisová značka: 20 Cdo 5045/2016

Číslo rozhodnutí: 84

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuce, Vykonatelnost rozhodnutí

Předpisy: čl. 20 Nařízení (ES) č. 805/2004

čl. 21 Nařízení (ES) č. 805/2004

čl. 6 Nařízení (ES) č. 805/2004

čl. 7 Nařízení (ES) č. 805/2004

čl. 8 Nařízení (ES) č. 805/2004

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání oprávněně zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 6. 2016, sp. zn. 20 Co 182/2015, a usnesení soudního exekutora JUDr. Tomáše Vrány, Exekutorský úřad Přerov, ze dne 12. 2. 2015, sp.zn. 103 EX 37558/14, a věc vrátil soudnímu exekutorovi JUDr. Lukáši Jíchovi, Exekutorský úřad Přerov, k dalšímu řízení.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Brně pověřením ze dne 2. 2. 2015, č. j. 80 EXE 4172/2014-31, pověřil soudního exekutora JUDr. T. V., Exekutorský úřad P. (nyní je exekuce vedena JUDr. L. J., Exekutorský úřad P.) - dále jen „soudní exekutor“, provedením exekuce na majetek povinné na základě rozsudku Okresního soudu Mödling ze dne 15. 10. 2013, sp. zn. 4 C 647/13w (dále též „evropský exekuční titul“), k uspokojení peněžité pohledávky ve výši 12 631,02 EUR a nákladů nalézacího řízení ve výši 3 099,97 EUR. Soudnímu exekutorovi dále uložil, aby v části požadovaného úroku ve výši 8,38 % z částky 5 474,80 EUR od 1. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 470,24 EUR od 14. 8. 2012

do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 273,31 EUR od 14. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 2 196,48 EUR od 14. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 1 658,98 EUR od 18. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 401,82 EUR od 18. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 90 EUR od 29. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 468,73 EUR od 29. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 1 156,66 EUR od 29. 8. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 20 EUR od 1. 9. 2012 do zaplacení, ve výši 8,38 % z částky 420 EUR od 1. 10. 2012 do zaplacení (dále též „úroky z prodlení“) exekuční návrh oprávněné ze dne 15. 7. 2014 zamítl.

2. Soudní exekutor usnesením ze dne 12. 2. 2015, č. j. 103 EX 37558/14-21, exekuční návrh ohledně úroků z prodlení zamítl, neboť oprávněná i přes opakované výzvy nedoložila potvrzení evropského exekučního titulu, resp. jeho přílohu, z níž by vyplýval nárok na požadované úroky z prodlení. Podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. 4. 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky [dále jen „Nařízení (ES) č. 805/2004“] totiž z potvrzení evropského exekučního titulu musí vyplývat nejen výše jistiny, ale i výše jejího příslušenství, tj. nákladů řízení a úroků. V posuzovaném případě ovšem z potvrzení evropského exekučního titulu výše úroků nevyplývá.

3. K odvolání oprávněné Krajský soud v Brně usnesením ze dne 6. 6. 2016, sp. zn. 20 Co 182/2015, potvrdil usnesení soudního exekutora ze dne 12. 2. 2015, č. j. 103 EX 37558/14-21, a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Uvedl, že oprávněná sice předložila veškeré dokumenty nezbytné pro výkon rozhodnutí potvrzeného jako evropský exekuční titul podle čl. 20 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004, z potvrzení evropského exekučního titulu ovšem vyplývá jen nárok na zaplacení jistiny a nákladů řízení, nikoliv nárok na zaplacení úroků z prodlení a jejich výše. Vzhledem k tomu, že donucovací orgány členského státu výkonu podle čl. 21 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004 nejsou oprávněny rozhodnutí nebo jeho potvrzení jako evropského exekučního titulu přezkoumávat ve věci samé, musí vycházet jen z předloženého potvrzení evropského exekučního titulu. Pokud je v tomto potvrzení ve vztahu k úrokům z prodlení uveden pouhý odkaz na přílohu (v textu „see attachment“) a tato příloha soudu nebyla i přes jeho výzvy doložena, nelze rozhodnutí v této části na území České republiky vykonat. Z potvrzení evropského exekučního titulu skutečně musí vyplývat celý nárok, aby jej (celý) bylo možné vykonat.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

4. Usnesení odvolacího soudu napadla oprávněná dovoláním, v němž kromě jiného namítá, že podle čl. 21 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004 soud členského státu výkonu není oprávněn přezkoumávat rozhodnutí ve věci samé. Pokud se tedy odvolací soud zabýval přílohou potvrzení evropského exekučního titulu, řešil tím nepřipustně otázku „věci samé“. Odvolací soud dále nesprávně posoudil vztah mezi potvrzením evropského exekučního titulu a samotným evropským exekučním titulem. Exekučním titulem není potvrzení nýbrž samotné cizí rozhodnutí. Pokud je proto nárok na zaplacení úroků a jejich výše v evropském exekučním titulu řádně specifikována a potvrzení z ní na celý rozsah evropského exekučního titulu, tj. nebylo ve smyslu čl. 8 vydáno tzv. částečné potvrzení evropského exekučního titulu, je vynětí nároku na úroky z prodlení nesprávné. Vzhledem k tomu, že oprávněná předložila všechny taxativně uvedené dokumenty potřebné k nařízení exekuce [čl. 20 Nařízení (ES) č. 805/2004], měla být exekuce nařízena i pro úroky z prodlení. Nadto dodává, že odvolací soud se s námitkou, že přílohou potvrzení evropského exekučního titulu je samotný evropský exekuční titul řádně nevypořádal, čímž porušil § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Otázka, zda přílohou potvrzení evropského exekučního titulu je exekuční titul či nikoliv, doposud nebyla řešena nejen dovolacím soudem, ale ani v judikatuře Soudního dvora Evropské unie. Stejně tak otázka, zda je soudem prováděný přezkum, co je přílohou potvrzení evropského exekučního titulu, ve smyslu čl. 21 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004 nepřipustným přezkumem ve věci samé. S ohledem na tuto skutečnost proto dovolatelka navrhuje,

aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu změnil a ve věci sám rozhodl tak, že exekučnímu návrhu dovolatelky se v celém rozsahu, tj. včetně úroku z prodlení, vyhovuje, případně aby dovolací soud předložil dovolatelkou v dovolání formulované předběžné otázky k řešení Soudnímu dvoru Evropské unie a po jejich zodpovězení následně usnesení odvolací soud shora uvedeným způsobem změnil.

III.

Přípustnost dovolání

5. Nejvyšší soud jako soud dovolací věc projednal podle občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (srov. čl. II bod 2 zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), a po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno účastníkem řízení, za splnění podmínky advokátního zastoupení (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř. a že jde o rozhodnutí, proti kterému je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť procesní otázka, zda z potvrzení evropského exekučního titulu podle Nařízení (ES) č. 805/2004 musí vyplývat výše úroků z prodlení či postačuje toliko odkaz na přílohu tohoto potvrzení, v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, přezkoumal napadené usnesení ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř. bez nařízení jednání (§ 243 odst. 1 věta první o. s. ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

IV.

Důvodnost dovolání

6. Podle čl. 6 odst. 1 Nařízení (ES) č. 805/2004 je rozhodnutí o nesporném nároku vydané v členském státě je po časově neomezené žádosti podané původnímu soudu potvrzeno jako evropský exekuční titul, pokud a) je rozhodnutí vykonatelné v členském státě původu a b) rozhodnutí není v rozporu s pravidly soudní příslušnosti, která jsou stanovena v oddílech 3 a 6 kapitoly II nařízení (ES) č. 44/2001 a c) soudní řízení v členském státě původu splnilo požadavky, které jsou stanoveny v kapitole III, pokud je nárok nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c) a d) rozhodnutí bylo vydáno v členském státě, ve kterém má dlužník bydliště ve smyslu článku 59 nařízení (ES) č. 44/2001, v případech, kdy nárok je nesporný ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b) nebo c), souvisí se smlouvou, kterou uzavřela osoba, spotřebitel, za účelem, který nelze považovat za její obchodní či profesní činnost a dlužníkem je spotřebitel.

Podle čl. 7 Nařízení (ES) č. 805/2004 pokud rozhodnutí zahrnuje vykonatelné rozhodnutí o výši nákladů spojených se soudním řízením, včetně úrokových sazeb, musí být potvrzeno jako evropský exekuční titul rovněž s ohledem na náklady, pokud dlužník nepodal v průběhu soudního řízení v souladu s právem členského státu původu konkrétní námitku proti úhradě takových nákladů.

Podle čl. 8 Nařízení (ES) č. 805/2004 pokud požadavky tohoto nařízení splňují pouze části rozhodnutí, je pro tyto části vydán částečný evropský exekuční titul.

7. Smyslem evropského exekučního titulu je zjednodušit výkon (exekuci) vybraných cizích rozhodnutí v jiném státě. Na rozdíl od výkonu rozhodnutí na základě Nařízení (ES) č. 44/2001 proto u evropského exekučního titulu není vyžadováno výslovné uznání nebo jiný akt stejného nebo srovnatelného druhu, směřující k výkonu rozhodnutí. Jsou-li splněny Nařízením č. 805/2004 předvídané podmínky, je cizí rozhodnutí (evropský exekuční titul) příslušným orgánem ve státě svého vydání potvrzeno jako evropský exekuční titul. Pokud jsou požadavky splněny pouze ohledně části rozhodnutí, vydává se toliko částečné potvrzení evropského exekučního titulu.

8. Potvrzení samo o sobě není exekučním titulem, pouze osvědčuje, že evropský exekuční titul je v

mezích své vykonatelnosti vykonatelný i ve státě výkonu. Exekučním titulem i nadále zůstává cizí rozhodnutí, na které se hledí jako na tuzemský exekuční titul s tím rozdílem, že jej nelze podrobovat přezkumu ve věci samé. S ohledem na tuto skutečnost proto pro nařízení exekuce ve státě výkonu nepostačuje pouhé předložení potvrzení, je nutné předložit (kromě jiného) i evropský exekuční titul, který je nedílnou součástí potvrzení.

9. V posuzované věci bylo vydáno potvrzení evropského exekučního titulu vztahující se ke všem oprávněně přiznaným nárokům obsaženým v cizím rozhodnutí, nikoliv jen částečné potvrzení evropského exekučního titulu. V části potvrzení věnované příslušenství však nebyly výslovně specifikovány úroky z prodlení, potvrzení toliko odkazovalo na přílohu (v textu „see attachment“). Odvolací soud, stejně jako soudní exekutor, jakožto soud prvního stupně, tento odkaz shledal jako nedostačující. Případný přezkum přílohy považoval za nepřípustný přezkum ve věci samé ve smyslu čl. 21 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004, s čímž ovšem dovolací soud nesouhlasí.

10. Z Nařízení (ES) č. 805/2004 nevyplývá, jakým způsobem by v potvrzení mělo být příslušenství specifikováno. Nařízení toliko stanovuje, že evropský exekuční titul musí být potvrzen i pro náklady soudního řízení, včetně úrokových sazeb (příslušenství), pokud mají být vykonatelné i ve státě výkonu [čl. 7 Nařízení (ES) č. 805/2004]. S ohledem na zásadu přednosti unijního práva před právem národním by národní právo nemělo nad rámec Nařízení (ES) č. 805/2004 stanovovat podmínky pro vydání potvrzení evropského exekučního titulu. Zvláště, když sám donucovací orgán ve státě výkonu ani není oprávněn přezkoumávat, zda předpoklady pro potvrzení exekučního titulu jako evropského exekučního titulu, které nařízení stanoví, skutečně nastaly či nikoliv.

11. Z předmětného potvrzení vyplývá, že se nejedná o částečné potvrzení [čl. 8 Nařízení (ES) č. 805/2004], nýbrž o potvrzení vztahující se ke všem nárokům přiznaným evropským exekučním titulem. Ve věci nebyla navržena oprava či zrušení potvrzení [čl. 10 Nařízení (ES) č. 805/2004]. Rovněž nebylo tvrzeno ani zjištěno, že by povinná požádala o přezkum rozhodnutí z důvodů vyplývajících v článku 19 odst. 1 Nařízení (ES) č. 805/2004. Donucovací orgán ve státě výkonu může zamítnout exekuční návrh vedle důvodů předvídaných ve vnitrostátních předpisech pouze z důvodů uvedeného v článku 21 Nařízení (ES) č. 805/2004, které ovšem v tomto řízení namítány nebyly. Donucovací orgán ve státě výkonu při přezkumu exekučního návrhu podaného na podkladě evropského exekučního titulu zejména ověřuje, zda návrh koresponduje s exekučním titulem. Přestože exekučním titulem se primárně rozumí evropský exekuční titul, tento je nutné ověřovat ve vzájemné spojitosti s potvrzením, které však jen osvědčuje vykonatelnost cizího rozhodnutí pro účely vykonávacího řízení mimo stát původu. Vzhledem k tomu, že bez samotného cizího rozhodnutí, na něž potvrzení výslovně odkazuje, je potvrzení pro účely nařízení exekuce nepoužitelné, je třeba mít za to, že přílohou (v textu „see attachment“), na níž je v textu potvrzení odkazováno, se rozumí právě evropský exekuční titul, jehož vykonatelnost potvrzení osvědčuje. Ostatně jiné dokumenty než potvrzení a evropský exekuční titul (a překlady těchto dokumentů) oprávněná ani není povinna donucovacímu orgánu ve státě výkonu předkládat [čl. 20 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004]. Pokud tedy z potvrzení vyplývá, vykonatelnost jakého exekučního titulu na území cizího státu osvědčuje a že se toto potvrzení bezvýhradně vztahuje na všechny exekučním titulem přiznané nároky, včetně úroků z prodlení, lze odkaz na přílohu (evropský exekuční titul) v části potvrzení věnované úrokům z prodlení považovat za dostačující. Jinak řečeno, potvrzení nemusí obsahovat konkrétní výši úroků z prodlení, pokud tato výše vyplývá z (evropského) exekučního titulu, který je nedílnou součástí potvrzení, a je zřejmé, že potvrzení se vztahuje i na tyto úroky z prodlení. Opačný výklad by zvláště za situace, kdy v rámci exekučního řízení oprávněný nedisponuje žádnými opravnými prostředky proti samotnému potvrzení, vedl k nepřípustnému formalismu, kdy donucovací orgán ve státě výkonu bude nad rámec unijního práva diktovat podmínky, za nichž má být potvrzení evropského exekučního titulu vydáváno. Zabývání se otázkou, co je přílohou, na níž odkazuje potvrzení, resp. samotný přezkum odkazu na přílohu, tj. na evropský exekuční titul, není přezkumem rozhodnutí ve věci samé

podle čl. 21 odst. 2 Nařízení (ES) č. 805/2004.

12. S ohledem na výše uvedené lze uzavřít, že usnesení odvolacího soudu je co do posuzované procesní otázky nesprávné (§ 241a odst. 1 o. s. ř.), z uvedeného důvodu se proto dovolací soud nezabýval dalšími dovolatelkou namítanými otázkami. Výše uvedené právní posouzení přitom je zcela zjevné (jedná se o tzv. *acte clair*), proto Nejvyšší soud není povinen obrátit se s žádostí o řešení předběžné otázky k Soudnímu dvoru Evropské unie (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2011, sp. zn. [28 Cdo 2334/2010](#), uveřejněný pod č. 36/2012 Sb. rozh. obč.). Jelikož dovolací soud neshledal podmínky pro jeho změnu (dosavadní výsledky řízení neumožňují o věci rozhodnout), napadené usnesení bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 243f odst. 4 o. s. ř.). Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí také na rozhodnutí soudního exekutora, dovolací soud zrušil i toto rozhodnutí a podle ustanovení § 243e odst. 2 věty druhé o. s. ř. věc vrátil k dalšímu řízení soudu prvního stupně, resp. soudnímu exekutorovi, v němž příslušný exekuční soud pověří soudního exekutora i pro úroky z prodlení.